

*L'amor al jove també l'expressem
en la confiança. La manera més concreta
de donar confiança als joves d'avui és retornar-los
el protagonisme que la vida social moltes vegades els nega.
El concretament, d'una banda, en l'àmbit individual,
ajudant a personalitzar el procés de creixement (sentiment i
voluntat) i, de l'altra, el protagonisme en l'àmbit social, ajudant
el jove a assumir responsabilitats amb els altres i amb la societat
(compromís i participació).*

Evangelitzadors entre els joves, número 94

*I es va sentir una veu del cel, que deia:
«Aquest és el meu Fill estimat, a qui he elegit».*

Mateo 3, 17

«COMPTA AMB MI»

Benvinguts al curs 2024/25! El que teniu a continuació és la proposta educativa que els Maristes d'Europa oferim com a lema comú per treballar durant el curs. Durant els propers 12 mesos, volem que aquest curs estigui centrat en el foment de la participació juvenil, de manera que posem els infants i joves de les nostres obres no només com a destinataris, sinó també com a motor de totes les nostres accions, tal com Déu vol.

Des dels primers temps de la seva obra, Marcel·lí Champagnat va ser creatiu i audaç per aproximar-se a la realitat dels joves de la seva època. Tot just feia uns quants mesos que era coadjutor a La Valla quan va ser cridat a assistir un jove moribund, que no havia sentit parlar mai de Déu. Ho va fer deixant enrere tots els prejudicis de l'època, col·locant la persona al centre. L'experiència Montagne va calar tan profundament al seu cor que tota la seva vida la va dedicar a una única missió: donar a conèixer Jesucrist i fer-lo estimar a tots els joves, especialment els més necessitats. La visió d'un jove canviaria per sempre el seu sentit de la missió, que posaria en pràctica també de la mà de dos joves, un 2 de gener de 1817.

Des de llavors, la història és coneguda per tots els maristes d'avui, hereus del seu carisma. Però hi ha un element que potser ha passat desapercebut. Per a la seva primera comunitat, precursora de tantes comunitats d'educadors, no va cridar a professors experimentats ni a religiosos veterans. Com indicàvem abans, va cridar a dos joves, de 22 anys un, de 16 anys l'altre. Joves als quals va donar un protagonisme inusual per a l'època, als quals va posar al centre de la seva missió educadora i evangelitzadora, i els fruits del treball dels quals perduren més de dos-cents anys després.

L'evolució de la societat, i amb ella la de les institucions educatives, va anar relegant els joves a mers receptors dels processos educatius. Però des de ja fa temps, els joves ens estan fent saber la seva voluntat de participar en la transformació de la realitat. Els joves busquen una societat sostenible, basada en el respecte a la natura, els drets humans universals, l'eficiència de la justícia econòmica i una cultura de pau des d'una perspectiva ecològica integral. Alguns tracten de promoure un canvi a través del seu compromís en organitzacions no governamentals o polítiques, preocupats també que els temes pertinents a la joventut siguin discutits, i que ells puguin participar activament en aquestes discussions. Nosaltres hem de recollir aquestes inquietuds i oferir el nostre suport perquè continuïn creixent, perquè cada cop siguin més els implicats.

Amb el lema «Compta amb mi» volem tornar als inicis de la tradició marista, a posar els infants i joves no només com a nucli de la nostra acció educativa, sinó com a motor d'aquesta acció. És la

nostra manera de contribuir a fer que cada persona prengui consciència de la seva pròpia identitat, de la llibertat de mirar el futur amb esperança, de la capacitat de reconèixer-se protagonista en la complexa trama de l'existència personal i col·lectiva, de ser agent transformador de la pròpia realitat i d'integrar la fe i la vida, i tot des d'una forta experiència de sentir-se profundament estimada per Déu.

Quan l'equip que ha desenvolupat la motivació del curs va començar la seva feina, ells mateixos van ser conscients que calia anar amb compte a l'hora de definir l'objectiu que es buscava amb aquest lema. El principal risc és interpretar el lema com una cessió de responsabilitat condescendent i paternalista als joves per deixar-los participar en els nostres projectes. Res més lluny de la realitat. Desenvolupar aquest «Compta amb mi» implica prendre consciència que són ells, els infants i els joves, els que ens reclamen assumir aquesta responsabilitat i tot el que això comporta. Amb necessitats d'aprenentatge i formació, evidentment, però amb un anhel de sentir que es compta amb ells, amb totes les conseqüències.

També creiem necessari acotar quin tipus de protagonisme és el que busquem en els nostres joves. No es tracta d'un protagonisme de xarxes socials, de postureig influenciar que només busca l'acceptació fàcil dels altres. Parlem d'un protagonisme real en proposta de sentit, que els ajuda en el seu creixement, que els fa discernir com viure a la societat actual des d'una perspectiva de trobada amb un mateix, amb els altres i amb Déu.

Acceptar aquesta crida dels joves ens ha de portar a molts replantejaments en el nostre dia a dia al centre educatiu, a l'obra social. Aquest curs és una oportunitat excepcional per fer-nos aquestes preguntes que potser poden incomodar, però la resposta de les quals és la resposta a la seva crida:

- La nostra estructura col·legial facilita la involucració dels alumnes? Són adequats els horaris, els espais...?
- Donem rellevància als temes que són importants per al creixement dels joves, que els fan interpel·lar-se i discernir? Els proporcionem espais i recursos perquè puguin exposar aquests temes i desenvolupar les seves inquietuds?
- Intentem entendre el seu llenguatge i la seva manera d'expressar-se en els àmbits en els quals ens hi relacionem? Nosaltres fem l'esforç d'anar on són els joves en les hores d'estudi, d'esport, d'oci i de temps lliure?

- Són ells protagonistes dels seus propis processos d'evangelització? Ens creiem, realment, que ningú no evangelitza millor els joves que ells mateixos?
- En definitiva, estem disposats a canviar els nostres processos educatius professorcèntrics per processos paidocèntrics, amb els joves com a element nuclear?

No ens podem oblidar, en aquest punt, de la figura de Maria. Aquesta dona senzilla però alhora forta, que va ser capaç de dir-li al Pare: «estic aquí». Fins i tot el mateix Senyor va ser capaç d'adaptar-se a la seva realitat i de comptar amb ella per a la més desconcertant de les missions: convertir Déu en una realitat humana. El seu «Compta amb mi» ha de ser la inspiració per a tots nosaltres durant aquest curs.

El lema d'aquest any és la resposta que podem donar a la crida que fa el número 83 de les nostres constitucions maristes: «Anem a trobar els joves allà on siguin. Siguem audaços per penetrar en ambients potser inexplorats, on l'espera de Crist es manifesta en la pobresa material i espiritual». Que aquest curs no deixem d'escoltar aquesta crida que, avui més que mai, ens fan cadascun dels infants i joves amb qui treballem: «Compta amb mi». Feliç curs!

FONAMENTACIÓ BÍBLICA I PAUTES PER AL TREBALL AMB L'ALUMNAT

Quin tipus de protagonisme és el que estem buscant? El protagonisme de *postureig* o el que compromet de cor? El protagonisme del *like* o el protagonisme que suposa donar vida? La nostra opció és ser protagonista d'una proposta profunda, que compromet, que implica anar contracorrent, que busca ser continuadors de la proposta de Jesús de Natzaret.

Ho fonamentem en el relat bíblic de la instauració de l'Eucaristia, que presentem juntament amb unes propostes per treballar-la a l'aula o en grups de reflexió.

Pere, o l'afany de protagonisme

Pere, massa impulsiu, visceral i limitat intel·lectualment, roba el protagonisme a Jesús dins del grup de deixebles. Està convençut que la seva estratègia reformista violenta, que passa per la presa del poder per la força, és més eficaç que la proposta de fraternitat universal de Jesús, que demana una estratègia pacífica i obertura de ment. No té les seves qualitats; però, des de la seva ignorància, se sent més intel·ligent que Jesús. I, com que defensa el discurs políticament correcte del messies triomfant, ha aconseguit el suport d'un important sector de deixebles, soscavant l'autoritat del mateix Jesús.

La Paraula ens inspira: Mateu (26, 31-35)

Aleshores Jesús els digué:

— Aquesta mateixa nit fallareu tots per causa meva, perquè està escrit: «Feriré el pastor i es dispersaran les ovelles del ramat»; però, quan ressusciti, aniré per davant vostre a Galilea.

El va respondre Pere:

— Encara que tots fallin per causa teva, jo no fallaré mai.

Jesús li va declarar:

— T'asseguro que aquesta mateixa nit, abans que canti el gall, em negaràs tres cops.

Pere li va replicar:

— Encara que hagués de morir amb tu, no et negaré mai.

I tots deien el mateix.

Una breu interpretació

Camí a la muntanya de les Oliveres, on els va anunciar la destrucció de Jerusalem, els va dir:

— El vostre fanatisme us impedeix obrir-vos al projecte de Déu. Un ambiciós, afamat de poder i amb un bec d'or, sedueix amb la seva verborrea gent predisposada a creure'l i ja tenim una nova generació disposada a llançar-se sobre les armes romanes. Ja va passar amb Judes el Galileu a Sèforis. Al final, tots morts i el país destruït. Potser al grup teniu un altre messies millor que jo. Demaneu-li que us condueixi a la victòria militar.

Pere, donant-se per al·ludit, es defensa de l'acusació de Jesús, però sense abandonar la seva actitud prepotent:

— Jesús, t'equivoques. Jo soc el teu col·laborador més lleial. Si et critico és des de l'afecte. Però, encara que tots aquests t'abandonin, jo no tinc por de res ni de ningú. Moriré amb tu si cal, el Senyor no ho vulgui.

Jesús li va declarar:

— No pots estar traint-me cada dia i després estar disposat a morir per mi. Pere, els teus germans fugiran; però tu em negaràs totalment. Et diré qui ets, Pere: tu t'assembles als fanàtics que en el passat van instar el poble a prendre les armes contra un imperi. Cretins assedegats de poder, que van utilitzar la desesperació dels desgraciats per sacrificar-los en una guerra

que no podien guanyar. Aquest és el teu programa messiànic, Pere.

Pere li va replicar:

— No, Jesús, en absolut. Jo soc millor que els altres. Més valent, més dur. Moriré amb tu sense dubtar-ho.

Jesús va anunciar:

— Quan abandoneu el fanatisme nacionalista i obriu la ment i el cor a la resta de la humanitat, l'Esperit Sant us donarà la força per estimar fins a l'entrega; mentre seguïu les consignes de matons de ment tancada, us enfronteu sols (perquè així ho voleu) a l'aparell repressor dels poderosos. No esteu preparats per resistir la seva crueltat.

Però tots deien el mateix que Pere, el seu personatge manipulador de referència.

Preguntes per a la reflexió

- Dos líders en un mateix moviment: Jesús i Pere. Qui compta amb més suports dins del grup de deixebles nacionalistes?
- Quines són les qualitats i els punts de vista estratègics de Pere?
- Quins valors o interessos mouen les decisions estratègiques de Jesús? Per què no aconseguix convèncer els seus deixebles?

La llibertat d'expressió: una amenaça per a les estructures

Hi va haver un temps en què, als lliurepensadors, als defensors de la dignitat humana, els opressors no els cancel·laven, els tancaven el canal i els perseguïen per les xarxes socials. Els tirans d'abans t'enviaven els seus sicaris, que et detenien, et torturaven i t'executaven sense més ni més. El delictes sempre és el mateix: qüestionar el discurs propagandístic de les elits i promoure la llibertat de pensament i la implantació de lleis més justes.

Avui dia parlaríem d'un canal lliurepensador, protagonitzat per gent valenta, compromesa amb la veritat i la fraternitat, sense por de dir el que pocs s'atreveixen, perquè no els importa gens la validació del públic. Aquests comunicadors serveixen a Déu i la veritat. No es casen amb ningú. No temen ningú. Quins temes són perillosos de tractar? Quines coses no es poden dir? Què no t'atreviries a defensar en públic?

A Jesús de Natzaret l'amenacen de tancar-li el canal si no abandona el seu discurs lliurepensador i de fraternitat universal. És traïció a la pàtria no repetir les consignes de les seves elits i negar la superioritat moral i racial dels jueus sobre els pagans.

La Paraula ens inspira: Mateu (26, 26-30)

Mentre sopaven, Jesús prengué un pa, va pronunciar una benedicció i el va partir; després el va donar als seus deixebles, tot dient:

— *Preneu-ne i mengeu-ne tots; això és el meu cos.*

I agafant una copa, va pronunciar una acció de gràcies i els hi va passar, tot dient:

— *Beveu-ne tots, ja que això és la sang de la meva aliança, que és vessada per tots per al perdó dels pecats. Us dic que des d'ara no beuré més d'aquest producte de la vinya fins que arribi el dia que el begui entre vosaltres, nou, estant jo al meu regne del meu Pare.*

I després de cantar, van marxar cap a la muntanya de les Oliveres.

Una breu interpretació

Context històric del sopar:

Jesús era conscient que l'aparell repressiu del règim cauria sobre seu en qualsevol moment. La seva valenta denúncia de la corrupció dels summes sacerdots i la seva activitat en favor de dones i marginats estava desestabilitzant l'ordre social i amenaçant els privilegis dels dirigents jueus. D'altra banda, els seus deixebles més nacionalistes somiaven amb la presa del poder per part de Jesús, fins i tot per mitjans violents. Gairebé desitjaven que es produís un enfrontament obert amb els summes sacerdots i els seus amos romans per restaurar una determinada dinastia del rei David.

A l'espai sagrat de la taula, on les paraules tenen Déu per testimoni, Jesús va parlar des del cor:

- > Sé que la ideologia os impide comprendre la realitat. Yo soy una amenaza contra el - Sé que la ideologia us impedeix de comprendre la realitat. Jo soc una amenaça contra el règim i em voldran eliminar. Tots els que us relacioneu estretament amb mi esteu en perill.
- > Us van inculcar l'odi a Roma i us van ficar al cap la fantasia del guerrer de Déu que derrotaria amb les armes els pobles estrangers i restauraria una dinastia jueva al capdavant de la nació. No compteu amb mi per portar la ruïna al meu poble. **El disseny del Pare és la fraternitat universal, la prosperitat de la gent i la llibertat personal.** Cap d'aquests objectius no s'assoleix amb la guerra.

- > No provocaré un conflicte armat, no negociaré amb els opressors, no abandonaré els qui es van atrevir a trencar amb la ideologia religiosa fanàtica que els feia viure sotmesos. Se m'acaben les opcions i he decidit perseverar en l'amor.
- > Els deixebles, més que commoguts, estaven decebuts; però els gestos de Jesús durant el seu darrer sopar històric els van quedar gravats. Després de la resurrecció, van començar a comprendre-ho tot.

Jesús, prenent el pa i esquinçant-lo amb les mans, els va dir:

- > Aquest soc jo i l'activitat alliberadora que estic duent a terme. Esteu amb mi o no?

Després, va prendre la copa de vi i els va dir:

- > Aquesta és la meua vida, que la lliuro per amor. Esteu amb mi i amb la meua activitat alliberadora? Fins a la mort?

Amb el gest de beure de la mateixa copa de Jesús, van renovar la seva adhesió al seu projecte de donar vida i es van comprometre a seguir-lo fins a la mort. Unes hores després el negarien. La seva mort a la creu va significar el seu fracàs històric i el triomf dels enemics. Fi?

Déu és Amor. L'Amor és la força creadora de vida més poderosa que existeix; però té una debilitat: no es pot imposar des del poder. L'amor ha de ser acollit i comunicat lliurement. El rebuig històric de l'estratègia pacífica de Jesús va tenir una primera conseqüència: el poble jueu, manipulat per les seves elits, va abraçar el camí de la guerra i acabaria aniquilat per Roma. El rebuig de la fraternitat i del senyoriu de Déu condueix a la ruïna, no com a càstig diví, sinó com a conseqüència de decisions malvades.

Però l'amor constant, lleial, perseverant, inassequible al desànim de Jesús, ens va obrir el camí a l'eternitat. Elevat a l'esfera divina, es va mostrar als seus deixebles i aquests van canviar el final de la història. Els evangelistes van completar el record històric del darrer sopar amb la veu de Crist ressuscitat. Aquest és el memorial (el que va passar llavors, segueix passant ara, cada cop els continuadors del seu projecte es reuneixen per renovar el seu amor).

Preguntes per a la reflexió

- Per què es nega Jesús a canviar els continguts del seu canal?
- Per què no demana perdó als qui es puguin haver sentit ofesos per la seva llibertat d'opinió?
- En què s'està equivocant Jesús, que el porta a perdre el suport dels seus deixebles? En què hauria de cedir, obrir-se al diàleg, rebaixar els seus valors?
- Per què s'entesta en el seu messianisme pacífic, si això el condueix al rebuig i al fracàs del seu projecte?
- Quina imatge de Déu es troba de fons en la ideologia dels deixebles nacionalistes?
- Quina imatge de Déu anima la decisió de Jesús de posar l'amor al centre de la seva presa de decisions?

El canal de Jesús de Natzaret ha estat tancat per incomplir les normes de la comunitat (i no importa a ningú)

La Paraula ens inspira: Mateu (26, 36-46)

Aleshores Jesús va anar amb ells a un hort anomenat Getsemaní, i va dir als deixebles:

— *Asseieu-vos aquí, mentre vaig a pregar.*

I enduent-se amb ell Pere i els dos fills de Zebedeu, va començar a entristir-se i torbar-se. Aleshores els va dir:

— *La meva ànima està molt trista fins al punt de morir; quedeu-vos aquí i vetlleu amb mi.*

I avançant-se una mica, va caure amb el rostre a terra, i suplicava així:

— *Pare meu, si és possible, que passi de mi aquesta copa, però no sigui com jo vull, sinó com vulguis tu.*

Va anar llavors on eren els deixebles i els va trobar adormits; i va dir a Pere:

— *Així que no heu pogut vetllar una hora amb mi? Vetlleu i pregueu, perquè no caiguen en temptació; ja que l'esperit està preparat, però la carn és feble.*

I allunyant-se de nou per segona vegada, va pregar així:

— *Pare meu, si no pot passar aquesta copa sense que jo la begui, feu la vostra voluntat. Va tornar una altra vegada i els va trobar adormits, ja que els seus ulls estaven carregats.*

Els va deixar i se'n va anar a pregar per tercera vegada, repetint les mateixes paraules. Va anar llavors on eren els deixebles i els va dir:

— *Ara ja podeu dormir i descansar. Mireu, ha arribat l'hora en què el Fill de l'home serà lliurat a mans de pecadors. Aixiqueu-vos! Vinga! Vet aquí que s'acosta el que em lliurarà*

Una breu interpretació

Jesús va pernoctar amb els deixebles de l'últim sopar en un terreny conegut com a almàssera, o premsa d'oli, que disposava d'una cavitat on dormir protegits del fred. Jesús va buscar la intimitat amb el Pare per demanar-li forces per afrontar la persecució i va convidar a fer el mateix als seus deixebles més contraris al seu messianisme pacífic: Pere, Jaume i Joan.

Fidel a la seva missió, Jesús havia intentat alliberar el poble de la manipulació ideològica del règim; però el fet que el virus del fanatisme nacionalista estava més arrelat en els seus col·laboradors més propers que el seu propi missatge de fraternitat universal va sumir Jesús en una gran tristesa:

— Em moro de pena en veure que els vostres objectius es diferencien poc dels que defensen els opressors. Supereu el fanatisme religiós nacionalista, tancat, i invoqueu la força de Déu per afrontar les represàlies del règim. Us necessito de part meva, amb mi.

Un silenci que no atorga, per resposta. Mai no han vist Jesús tan derrotat. Estarà perdent la fe? Jesús, fora de la vista dels seus deixebles, s'esfondra abatut i suplica a Déu:

— Quan vaig acceptar la teva missió al riu Jordà, sabia que em jugava la vida. Des del principi vaig contemplar la possibilitat de morir violentament. Però, ara que veig la meva fi propera, no em faig il·lusions. La meva mort no provocarà cap reacció, cap canvi. No importarà a ningú.

La conseqüència de rebutjar el messies pacífic serà una guerra que arrasará Israel. No suporto aquesta idea. Pare, feu algun prodigi que obri els ulls del poble. (El silenci de Déu no està buit de contingut: «Saps que no ho puc fer. No els puc treure la llibertat de decidir el seu destí»). Jesús va continuar:

— Ja vaig fer la feina; però el poble no em va escoltar. Em sento amb llibertat per abandonar la missió i posar-me fora de perill. Sé que jo també soc lliure per abandonar. Però... com puc posar-me fora de perill sense desacreditar la santedat, el sentit del meu missatge? Deci-deixo seguir. Ho poso tot a les teves mans. Que, malgrat tot, es compleixi el teu disseny.

Va anar on eren els seus deixebles, però no hi va trobar ni comprensió ni suport. La seva adhesió la donaven a un messies triomfant, no pas a un messies fracassat. Ni s'han plantejat que Jesús pugui morir. El seu fanatisme nacionalista els tenia obnubilats amb una fantasia i cecs a la realitat. Jesús els va tornar a parlar clar:

— Invocar la força de l'Esperit no us posa en perill i ni això feu. Acompanyeu-me en la pregària per no fallar en el moment de la prova, que deixar anar discursos sobre nobles ideals està molt bé; però és molt diferent quan et veus davant del perill real de sicaris armats i instruments de tortura.

I allunyant-se per segona vegada, va pregar així:

— Pare, he decidit seguir endavant. Dona'm la força per estimar fins a donar la vida. Sé que COMPTES AMB MI. I que, malgrat el meu possible fracàs, es compleixi el teu disseny de fraternitat universal.

Va tornar una altra vegada i els deixebles seguien adormits, tancats a la realitat. Els va deixar en pau i va tornar a resar per tercera vegada amb les mateixes paraules. Jesús ja no dubtarà. Afrontarà la mort amb una serenitat i un valor tan indestructible com el seu amor. Ja no temia morir, ja no temia cap home. La seva vida estava en mans del Pare, que li comunicava la seva força per estimar Déu.

Sense retrets, sense sermons, serà davant del perill. Ha arribat l'hora que aquest home lliure sigui posat a la disposició de les elits opressores i del seu aparell repressiu. Davant del tribunal d'una dictadura no hi ha cap defensa possible, només perseverar en l'amor. Aquestes veus són dels sicaris que venen a buscar-me.

Preguntes per a la reflexió

- Descric l'amor lleial a partir del relat. Per què Jesús decideix perseverar en l'amor quan tothom li gira l'esquena?
- Explica el «silenci de Déu» al relat. Per què el Pare no intervé miraculosament per evitar la mort de Jesús?
- Com experimenta Jesús la proximitat del Déu Amor?

Tornem al relat de l'eucaristia. Rellegim els esdeveniments de l'últim sopar a partir de la trobada amb el ressuscitat, reivindicat per Déu i elevat a l'esfera divina. Jesús, que no va buscar la validació dels poderosos, de la gent ni dels deixebles, troba la validació del Pare per perseverar en l'amor. Aquest camí s'obre per a tothom que vulgui continuar la seva activitat alliberadora.

Quin protagonisme és el que volem?

Avui. Ara. En cada eucaristia

Jesús ressuscitat:

- Aquest soc jo i la meua activitat alliberadora (pa-cos). Vols continuar el procés alliberador que jo vaig iniciar?... Fins a donar la vida? (vi-sang)

Deixeble:

- Jo t'accepto a tu i et dono la meua adhesió al teu projecte de donar vida i, com tu, quan les coses es posin perilloses, no vull fer-me enrere.

La veu del ressuscitat, viu a la comunitat de continuadors

- Jo vaig passar per aquest món fent el bé, defensant la dignitat humana davant de totalitaris i fanàtics. El meu somni va ser anticipar aquí a la terra el banquet fratern del cel. El meu

compromís em va portar a morir a la creu i el meu amor fins al lliurament va culminar en la meua divinització. Però queden molts odis per vèncer, molta fam de justícia per saciar, moltes veritats per dir, molts règims totalitaris per enderrocar. Això ja no depèn de mi, sinó que és a les mans dels meus continuadors. Jo vaig obrir el camí a l'eternitat, pel bé de tota la humanitat, altres l'han de continuar.

Però no esteu sols. A tots els continuadors del meu projecte de crear en aquest món les condicions perquè tot ésser humà pugui desenvolupar en llibertat tot el seu potencial, us comunico la divinitat (vi = vida a l'Esperit). Asseieu-vos a la taula eucarística amb l'amor practicat, invoqueu la força de l'Esperit Sant, força per estimar fins a donar la vida; renoveu el vostre compromís amb la dignitat humana, persevereu en l'amor i assoliu la divinitat, ressuscitant a una vida eterna com la de Déu.

Conclusions finals

- > No busquis la validació en altres persones. Centra't a augmentar el teu valor personal.
- > La resurrecció és la validació d'una vida fecunda per part del Pare de Jesús. Una vida fecunda és la que persevera en l'amor. Descriu les qualitats de l'amor lleial, que Déu concedeix a qui li ho demana amb autenticitat.
- > Distingeix entre admiradors, imitadors, seguidors i continuadors.
- > Els deixebles no van estar a l'altura la primera vegada; però l'oferta de Déu va seguir dempeus. Jesús no els va donar per perduts. Coneixia el seu potencial. Quines són les persones amb més potencial de la teua classe? Només pots fiar-te de qui persevera en l'amor. Quins dels teus companys tenen més potencial?

FONAMENTACIÓ MARISTA

El 2017, l'Institut Marista va celebrar dos-cents anys de vida. Aquell any els Maristes del món ens vam reunir al XXII Capítol General i vam assumir alguns compromisos, un dels quals era «desenvolupar iniciatives d'empoderament dels infants i joves en totes les realitats de missió» en què ens trobem.

L'empoderament de nenes, nens i joves només és possible mitjançant l'exercici del dret a la participació, principi rector de la Convenció sobre els Drets de l'Infant de l'ONU, aprovada per la seva Assemblea General el 1989. La Convenció també ha tingut impacte en l'Institut Marista i en aquest període s'han multiplicat els exercicis i els espais de participació infantil i juvenil en diferents nivells d'animació i govern.

Per continuar impulsant aquesta agenda i en el context del 30è aniversari de la Convenció, a finals del 2019 el Secretariat d'Educació i Evangelització de l'Institut va llançar el Projecte 'Aixe-ca't, Opina i Participa', que entre els seus objectius va establir l'elaboració d'una guia sobre la participació i el protagonisme infantil i juvenil des de la perspectiva del carisma marista, que proposés eixos i línies orientadores de participació a les escoles, centres comunitaris i socials, albergs, apostolats i qualsevol espai marista que treballi amb nenes i nens, adolescents i joves.

Totes les pràctiques educatives que formen part del nostre exercici com a docents, facilitadors, guies o educadors, han d'acompanyar-se d'una sèrie de principis que guiïn la nostra actuació. Aquests principis funcionen com un full de ruta del qual no ens podem desviar, ja que estaríem actuant de manera disfuncional en la nostra tasca d'educadors.

1. Autonomia progressiva

L'autonomia progressiva ens indica que la direcció i l'orientació de les persones adultes cap a nenes, nens i adolescents està directament relacionada amb l'evolució de les seves facultats. Això implica reconèixer que van adquirint gradualment més capacitats cognitives, físiques, socials i emocionals. Mentre això passa, el rol de les persones adultes ha de tornar-se més igualitari i horitzontal; així, nenes, nens i joves podran assumir cada cop més responsabilitats i exercir els seus drets i llibertats de manera més autònoma.

Exemples de com posar en pràctica l'autonomia progressiva d'infants i joves:

- Explorar juntament amb ells solucions d'acord amb la seva edat, les seves capacitats i el seu grau de maduresa.
- Preguntar-los: «Com creus que et puc ajudar?»
- La primera vegada fer les coses per un infant, però deixar que la següent vegada ho intenti sol (exemple: lligar-se els cordons).

2. Perspectiva de gènere

La construcció dels rols de gènere acompanya el desenvolupament de nenes i nens com a part del seu procés de socialització. Aquests rols de gènere són construccions socials i culturals, adquirides a través del temps, que dicten el que cada societat espera del comportament d'homes i dones, és a dir, són rols lligats al sexe biològic. Si no qüestionem els rols de gènere a la nostra societat, aquestes idees es fan més complexes i es tornen més limitadores, excloents o fins i tot discriminatòries; fins a arribar al grau d'establir, per exemple, que les dones no han d'estudiar sinó quedar-se a casa a tenir cura dels fills i les filles; o que l'home és l'únic responsable del sosteniment familiar.

Exemples de com posar en pràctica la perspectiva de gènere:

- No dividir les activitats recreatives i esportives entre nenes i nens; per exemple, a l'hora de l'esbarjo, les nenes i els nens poden jugar a futbol.
- Protegir nenes i adolescents del matrimoni infantil.
- Brindar educació científica per a nenes i adolescents.

- Promoure la salut sexual i reproductiva, així com la prevenció de l'embaràs adolescent i les malalties de transmissió sexual.
- Disposar de protocols de resposta davant de violència de gènere amb la població que atenem.

3. Igualtat i no discriminació

La Convenció esmenta, a l'article 2, que tots els drets han de ser garantits a nenes, nens i adolescents, independentment de la seva raça, color, sexe, idioma, religió, opinió política o de qualsevol altra índole, origen nacional, ètnic o social, la posició econòmica, els impediments físics, el naixement o qualsevol altra condició. Això ens remet al dret a la igualtat i la no discriminació.

Exemples de com posar en pràctica el principi d'igualtat i de no discriminació:

- Conscienciar i educar tot el col·lectiu escolar i de les obres socials sobre els efectes negatius que tenen actituds i pràctiques discriminatòries sobre les persones.
- Utilitzar materials, com documentals, pel·lícules, contes, assaigs curts, conferències, etcètera, per parlar sobre discriminació, racisme, xenofòbia, misogínia, homofòbia, lesbofòbia i altres pràctiques discriminatòries.
- Assegurar l'equip i els recursos necessaris perquè els infants i els joves amb discapacitat puguin expressar la seva opinió lliurement i aquesta sigui degudament considerada.
- Establir polítiques de tolerància zero a pràctiques discriminatòries entre la comunitat educativa.

4. Equitat educativa

En formar part de la comunitat marista, un dels nostres objectius com a escoles i obres socials ha de ser sens dubte l'equitat educativa. Aquí cal identificar les diferències entre la igualtat i l'equitat. Una educació igualitària fa referència a brindar els mateixos recursos per a totes i tots, encara que sabem que cada nena, nen i adolescent és diferent. La noció d'equitat renuncia a la idea que tots mereixem el mateix i, en canvi, es proposa brindar més suport al que té menys per tal de compensar les seves deficiències socials i econòmiques. El concepte d'igualtat no necessàriament implica justícia; el d'equitat, sí.

Exemples de com posar en pràctica el principi d'equitat educativa:

- Generar estratègies col·laboratives que ajudin a reduir les bretxes entre estudiants amb alt i baix desenvolupament.
- Impulsar accions, a l'escola o a l'obra social, orientades a reconèixer l'esforç que fa cadascun dels alumnes, i no només els més destacats.
- Crear espais de reflexió i de discussió entre els docents per idear formes creatives d'atendre les necessitats específiques que tinguin nenes, nens i adolescents.
- Donar suport a les famílies en l'accés a institucions externes que atenguin les necessitats específiques de la infància i la joventut (per exemple: suport escolar, atenció mèdica i psicològica, esports, treball social, programes socials...).

LEMES MENSUALS

Setembre: arriba el nostre moment

Un nou curs comença, i des del primer dia nosaltres, els infants i joves, volem ser-ne els protagonistes. Ajudant i compartint amb el nou que arriba. Començant a fixar els objectius del curs. Descobrint els canvis que trobarem. Planificant el temps i seleccionant el més important. I sí, de vegades també queixant-nos quan no estem a gust. Somiant amb un curs en què siguem els protagonistes.

Octubre: no ens rendim

Les primeres dificultats també comporten els primers dubtes. Si alguna cosa tenen la infància i la joventut és que les pors es veuen diferents o directament no es veuen. Per això, la rendició no entra en els plans dels infants i els joves. Així com els germans de Bugobe van lluitar fins al final per la seva missió, prenguem el seu exemple per no rendir-nos quan sembli que no hi ha sortida. No rendir-se és saber bé de qui ens refiem.

Novembre: construïm el nostre futur

El dret a la participació ens demana garantir que l'infant o adolescent estigui en condicions de formar-se un judici propi, així com el dret a expressar lliurement la seva opinió sobre les situacions que l'afecten, tenint en compte les opinions del menor en funció de la seva edat i maduresa. El dret a la participació ens parla del respecte que els joves tinguin veu i vot en la construcció del seu futur.

Desembre: preparats per rebre't

L'Advent és temps d'espera i de preparació. L'arribada d'un nen no és quelcom que s'improvisa, i encara menys quan es tracta d'un Nen que ens dirà fort i clar: «Compta amb mi». Hem de fer espai a casa nostra i a la nostra vida. Cal deixar que l'alegria ens envaeixi, que sapiguem transmetre-la als que ens envolten. I cal estar preparat per, quan arribi la bona notícia, córrer a donar la benvinguda al nouvingut. És un temps per anar-nos col·locant, com ens demanava Marcel·lí, els primers davant del Betlem.

Gener: assumim la nostra responsabilitat

El nou any arriba ple de bons propòsits, però no n'hi ha prou amb proposar-se'ls. Cal assumir la responsabilitat de complir-los. I, juntament amb els propòsits personals, el mes ens recorda la necessitat de lluitar per la pau. La pau com a únic camí cap a la igualtat real entre tots, com a únic mitjà per assegurar un futur per a tothom. Treballar per la pau depèn de cadascú, cal assumir aquesta responsabilitat, i per això ens atrevim a dir junts: «Compta amb mi».

Febrer: tenim molt a dir

És difícil trobar joves que no tinguin res a dir. El que varia són els mitjans, els llenguatges o les tecnologies. Els joves tenen presència permanent en el món digital. Utilitzen tota mena de llenguatges per comunicar-se: llenguatges gràfics, visuals, musicals, gestuals, estilístics... És un terreny per explorar, per fer que tots se sentin participants del seu creixement. I un temps per adaptar-nos, com a primer pas per a l'entesa.

Març: acompanyem el teu camí

El camí acompanyat és un camí viscut, fer el camí sentint la presència i el suport dels altres i del Pare és necessari en el nostre dia a dia.

La Quaresma és temps de canvi, transformació i renovació. Es tracta de seguir un viatge i un camí de forma conscient amb una bona motxilla que contingui el necessari per poder transitar-lo.

Els joves necessiten prendre consciència del que és imprescindible i rebutjar el que és superflu per dur a terme el viatge de la Quaresma.

Abril: som testimonis

Ens trobem en el temps litúrgic de la Pasqua, un temps ple d'alegria i goig que ens omple el cor d'esperança i renovació. Aquesta alegria que experimentem durant la Pasqua no és quelcom que puguem guardar només per a nosaltres mateixos. És tan aclaparadora, tan plena de vida, que hem de compartir-la amb el món que ens envolta. És com un regal preciós que no podem amagar, una flama que crema dins nostre i que anhelem que altres també puguin sentir. Necessitem irradiar aquesta llum a través de les nostres accions, paraules i actituds.

Maig: aquí estem

Demandar que comptin amb un mateix porta implícita una actitud de disponibilitat i servei. El millor exemple el tenim en la figura de Maria. Disponible a la crida de Déu sense reserves i, alhora, assumint la iniciativa quan era necessari, com va fer a Canà. En un moment en què el curs està arribant al final, és important no perdre la iniciativa, col·locar-nos el davantal del servei i posar els nostres dons al servei dels altres i dir com Maria: «Compta amb mi».

Juny: fins a la fi del món

Totes les diòcesis del món entraven en els plans de Marcel·lí Champagnat. Aquest món de fa 200 anys avui és molt més petit gràcies a la globalització i a l'entorn digital. És en aquest món on els joves han nascut, i on millor es desenvolupen. És l'hora d'ampliar els nostres horitzons de missió deixant que ells ens guiïn cap als nous confins del món.

PRESENTACIÓ DEL CARTELL

El cartell d'enguany ens mostra els joves demanant prendre el relleu de la tradició marista. Trencant l'esquema tradicional de mostrar una imatge a qui el visualitza, integra l'observador al cartell mateix. De l'observador només se'n veu la mà, a l'estil dels videojocs tan estesos entre els joves, però és una mà plena de voluntat, de disponibilitat, de servei. Juntament amb aquesta mà, l'oferiment que tothom qui mira el cartell fa: «Compta amb mi». Els diferents elements del cartell ens ajuden a entendre el lema del curs en tota la seva profunditat.

Hermitage: ens marca l'inici de l'aventura, l'inici de la tradició marista que compta amb més de 200 anys de missió. Una missió que va començar amb un grup de joves que van caminar al costat de Marcel·lí, i que ara porten a la pràctica tants germans i laics a tot el món. Un inici entre joves que ara rep la crida de tants altres joves per continuar aquesta missió.

Camí/senda: la història marista és viva i dinàmica, i va avançant en el temps. Igual que els camins s'adapten a les muntanyes, el món marista ha sabut adaptar-se a la realitat social de cada moment. I aquest és el moment en què els joves reclamen ser protagonistes en primera persona de la seva educació i del seu creixement com a persones i com a cristians.

Nen: la història de la tradició marista va tenir el seu inici amb dos joves, a qui Marcel·lí va cridar en primer lloc. I van ser els germans joves els que van anar obrint les primeres escoles. Des de l'Hermitage, marxaven a tants pobles a fer realitat el somni de Champagnat. Van ser els primers rellevistes del testimoni marista.

Samarreta Europa: en els darrers anys hem après a caminar junts com a regió marista. Amb les particularitats de cadascú, hem après a col·laborar i a donar-nos suport els uns als altres. Volem continuar avançant junts, formar una nova dimensió en la missió marista entre els nostres centres.

Testimoni: representa la missió i la tradició marista, que està buscant nous rellevistes per continuar fent realitat el somni de Champagnat.

Sabatilles: ens conviden a estar en moviment, a cercar els nous horitzons de missió. Unes sabatilles que són necessàries per protegir els nostres peus, per deixar enrere les nevades muntanyes del Pilat i arribar amb energia a tots els racons de la regió europea.

Mà: som nosaltres, la representació de cada persona que mira el cartell. Un estil de mà que ens integra a la imatge, que ens fa protagonistes de la imatge. És la nostra mà la que s'ofereix. La mà de tants joves que quan mirin el cartell li estaran dient a més de 200 anys de tradició marista: «Compta amb mi».

PRESENTACIÓ DE LES CANÇONS

Cançó per a petits: Compta amb mi

Compta amb mi, compta amb mi
i amb els meus amics.
Dona'm el testimoni,
compta amb mi, compta amb mi.

Som petits, molt importants,
som feliços i interessants.
Seré astronauta, actriu, enginyer,
ser bona gent és allò que més vull.
Tallo la roca amb Marcel·lí,
al costat de Maria faig el camí.
Sigui el que sigui avui ja soc molt,
compta amb mi... t'estimo i t'escolto.

Compta amb mi, compta amb mi
i amb els meus amics.
Dona'm el testimoni,
compta amb mi, compta amb mi.

Compta amb mi, no t'ho perdís,
tu ets adult/a i no te'n recordes,

eres petita i alhora gran,
vista per darrere i per davant.
No ens cansem, no ens rendim,
una mica trapelles, molt divertits,
t'acompanyem a la fi del món.
i és que explotem... si estem junts.

Compta amb mi, compta amb mi
i amb els meus amics.
Dona'm el testimoni,
compta amb mi, compta amb mi.

Com volem fer la vida
més suculent i entretinguda
si no comptem amb els petits?
Els que donem vida, els que movem.
Acolliem amb la nostra gràcia
qualsevol infant que ho necessiti.
La nostra família completa està
al voltant de la taula... de la Valla.

Cançó per a joves: Compta amb mi

Somos felices e inconformistas
Som feliços i inconformistes,
som subtils, som artistes.
Algunes vegades ens despistem,
però moltes altres l'encertem.

Compta amb mi, dona'm confiança,
jo et torno pau i esperança.
Entre un bon outfit i un reggeaton,
som l'entrega, tot passió.

Som un poble que està naixent,
que fa que el món segueixi somrient.
Compta amb mi fins a la fi del món,
la nostra resposta és un «sí» rotund.

Compta amb mi, vull anunciar-te,
prop a les xarxes i aparadors.
Tallar la roca amb Marcel·lí
em fa viure com un remolí.

(Tornada)
Compta amb mi, compta amb mi.
No soc la meta, soc el motor,
protagonista d'aquesta cançó.
Compta amb mi, compta amb mi,
compta amb mi i amb els meus amics.
És la nostra hora, no ens rendim.
Compta amb mi,
Compta-hi, que et sortirà a compte!
Jove i sempre protagonista,
em sobra art, em sobra carisma,
em falta rodatge però això es cura,
barreja d'amor, art i bogeria.

Compta amb mi, és el nostre moment,
perquè esperar a ser més vells.

Els nous somnis es forjaran
al voltant de la taula de la Valla.

(Tornada)
Compta amb mi, compta amb mi.
No soc la meta, soc el motor,
protagonista d'aquesta cançó.
Compta amb mi, compta amb mi,
compta amb mi i amb els meus amics.
És la nostra hora, no ens rendim.
Compta amb mi,
Compta-hi, que et sortirà a compte!

(Serà millor que comptis amb mi
perquè, si no, sé que esteu perduts).

Compta amb mi, vull anunciar-te,
prop a les xarxes i aparadors,
a les cantonades, a les portades,
a les carícies i a les mirades,
distàncies llargues, distàncies curtes,
en la força de les onades,
en els viatges, en les parades,
quan ho faig tot, quan no faig res.

Compta amb mi, que estic amb tu,
educador, ric o captaire.
Amb Déu a dalt, Jesús al costat,
quina banda ens va escortant.
Aquesta energia que em desborda
farà canviar més d'una cosa,
compta amb mi, que multiplico
pans i peixos, calor i fred.
Maria ho demana i d'aigua en faig vi
i mil somriures per al camí.

En fi, en fi, el que et dic,
compta amb mi.